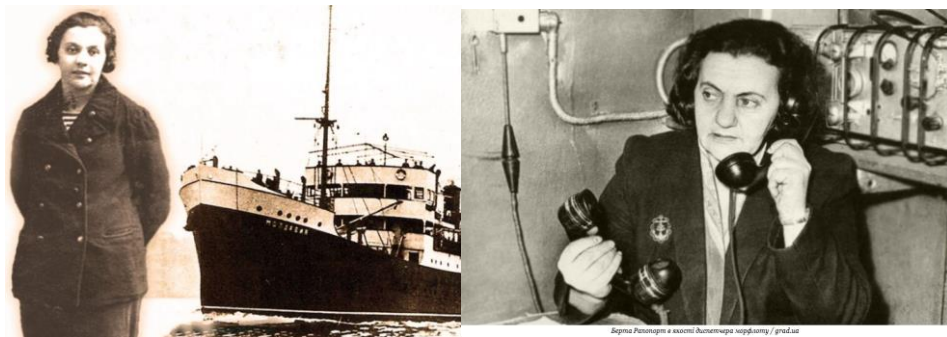

**Жінки в морському судноплавстві:
історії українських жінок**

(до Міжнародного дня жінок у морському судноплавстві)

Легендарна Берта

Перші жінки-капітани в мореплаванні є важливою частиною морської історії, де з давніх часів традиційно домінували чоловіки. Берта Рапопорт (1914-1967) – одна з перших жінок-капітанів у світі. Берта Рапопорт народилася в Одесі 15 травня 1914 року. Після закінчення школи 1928 року, не зважаючи на відмови батьків, Берта вирішила вступати до Одеського морського технікуму на судноводійське відділення. Закінчивши технікум, вона пройшла практику на навчальному судні – вітрильнику “Товариш”. У 1931 році Берта отримала диплом штурмана далекого плавання. З 1932 року Берта Рапопорт почала роботу на судах Чорноморського пароплавства на посаді четвертого помічника капітана на теплоході “Батум-Совет”. Її кар’єра розвивалася стрімко, і вже з лютого 1936 року вона плавала старшим помічником капітана пароплава “Катаяма”. В 1941 році вона працювала старпомом на пасажирському теплоході “Молдавія”: вивозила жінок, людей похилого віку та дітей з оточеної Одеси. У вересні 1944 року Бертю Рапопорт призначали старшим інспектором контори капітана Одеського порту. З 1948 року працювала змінним диспетчером портофлоту. Берта Яківна, прекрасно знаючи всю портову структуру, характер роботи, безпомилково направляла буксир потрібної потужності на ту чи іншу ділянку.

Історія української морячки Єлизавети Сербіної, яка долає стереотипи

Шукати для себе професію Єлизавета Сербіна почала, коли закінчувала школу. Так дівчина потрапила на день відкритих дверей в "Одеській морській академії", де й дізналась про спеціальність судноводіння, після якої моряки стають капітанами. Єлизавета почала шукати дівчат, які вже розбираються в тонкощах роботи в морі. Дізнавшись більше про особливості морської професії, у 2018 році вона вступила до морської академії на факультет навігації і управління морськими суднами. Тоді серед 300 курсантів розпочали навчання семеро дівчат. На своєму шляху дівчина зіштовхнулася з багатьма стереотипами щодо жінок у професії, а при пошуку першої роботи ускладнювала ситуацію не лише пандемія Covid-19, а й небажання брати у рейс жінку. Попри всі складнощі у кінці третього та майже увесь четвертий курс дівчина все ж пропрацювала в морі. За цей час вона була у двох рейсах, працювала кадетом на контейнеровозі. Кожен її робочий контракт склав близько 6 місяців. Морячка встигла відвідала країни Європи, Азії, Африки. Перший рейс, як каже дівчина, був складним, оскільки це її був перший досвід. Дівчатам, які роздумують над обранням морської професії, Єлизавета радить спробувати. За її словами, наразі ситуація щодо ставлення до морячок змінюється, в рейси починають брати більше жінок, ніж ще кілька років тому, це вже не є чимось дивним та незвичним. Такі зміни морячка пов'язує з декількома причинами, серед яких воєнний стан в Україні, який ускладнює виїзд чоловіків та діяльність ІМО, яка сприяє гендерному балансу в морській сфері. За її ініціативи утворилися вісім Асоціацій жінок у морському судноплаванні (WIMA), які охоплюють 152 країни та сприяють працевлаштуванню жінок у морі та подоланню стереотипів.

Морячка Юнонія

Юнонія Хусейн має 7 років досвіду роботи у морі на посаді помічника капітана. Юнонія отримала червоний диплом з відзнакою магістра судноводіння у Національному університеті "Одеська морська академія". Після першого курсу пішла на першу плавальну практику, на судах української компанії "Укрферрі", а з другого курсу почала працювати в "Альфа навігейшн" на судні німецького судовласника. Під час навчання проходила практику у німецькій компанії E.R.Schiffahrt. Після закінчення бакалаврату, на п'ятому курсі навчання пішла в рейс третім помічником капітана, розпочавши таким чином офіцерську кар'єру. За час роботи отримала звання старшого помічника капітана.

Юнонія розповідає, що 9 років тому влаштуватися жінці на практику від українських кріюінгових компаній було дуже важко. Але коли перед тобою зачиняють двері, ти стукаєш у них стільки разів, поки не відчинять. Тому завдяки завзятості Юнона почала свій шлях у професії. Дівчина відзначає, що серед іноземок більше жінок у професії. Незважаючи на складнощі професії, такі як довготривала ізоляція від сім'ї та друзів, обмежений інтернет, дівчина любить морську роботу: «Це цікава робота, не рутинна. Завжди є різноманітність. Ти не стаєш офісним планктоном. Ця робота спрямована на результат. Ти працюєш, щоб все було добре, безпечно. Від тебе залежить життя людей, які сплять, коли ти на вахті. Це відповідальна робота, яка дозволяє пишатися нею. І тут хорошо зарплата». Зараз Юнона працює "на березі", в морській адміністрації України, роботу безпосередньо в морі довелося покинути через травму.

Жінки спроможні на все: історія Катерини Гойман

Катерина Гойман з дитинства мріяла про морські пригоди. Дивлячись на судна, що вирушали в подорожі, вона відчувала себе частинкою цього великого світу, де кожен день приносить нові враження та виклики. Тоді вона вирішила, що її майбутнє пов'язане саме з морем, і перша в сім'ї стала на шлях морячки.

Катерина вступила до Херсонської державної морської академії, щоб отримати необхідну освіту для реалізації своєї мрії. Вона занурювалась у навчання з великою пристрасстю, збираючи знання про навігацію та безпеку на морі. Проте війна перервала спокійне навчання. Ворог порушив звичний порядок речей, змусивши людей

Джерело: <https://huxley.media/berta-rapoport-odna-z-pershih-zhinok-kapitaniv-u-sviti/>

<https://rubryka.com/article/mizhnarodnyj-den-zhinok-morskoyi-profesiyi/>

16.05.2025 p.

Укладачі: Ганна ПРОКОПЧУК, завідувачка бібліотеки
Інна ГОРОХОВСЬКА, бібліотекар.